Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetiminde İstenmeyen Davranışlara Karşı Kullandığı Stratejileri Belirleme Ölçeği

Oğuz Keleş

Özgün makaledeki madde tablolarından hazırlanmış form ve kaynak kontrollü kılavuz.

Amaç ve kapsam

Okul öncesi öğretmenlerinin istenmeyen davranışlara karşı kullandıkları stratejilere ilişkin görüşlerini belirlemek.

Ölçek künyesi

Özellik	Bilgi
Hedef grup	Okul öncesi öğretmenleri
Madde / alt boyut	30 madde / 6 alt boyut
Yanıt biçimi	5'li Likert
Geliştirme örneklemi	289
Güvenirlik	Genel Cronbach alfa: .71

Araştırmacılar için kullanım izni

Ben, Doç. Dr. Oğuz Keleş, bu koleksiyonda yer alan, geliştirdiğim veya ortak geliştiricisi olduğum ölçeklerin akademik ve bilimsel araştırmalarda ücretsiz kullanılmasına izin veriyorum. Bu kapsamda benden ayrıca e-posta ile kullanım izni alınmasına gerek yoktur. Araştırmacıların ilgili özgün yayına ve ölçeğin tüm yazarlarına uygun biçimde atıf yapmaları gerekir.

Bu açıklama Oğuz Keleş'in yazar olarak verdiği kullanım iznidir. Diğer yazarlar adına ayrı bir beyan veya yayıncıya ait hakların devri anlamına gelmez. Ölçek ifadeleri, yanıt seçenekleri ve puanlama esasları korunmalıdır. Çeviri, uyarlama veya değişiklikler özgün ölçekle eşdeğer kabul edilmemeli; uygun geçerlik ve güvenirlik çalışmalarıyla raporlanmalıdır.

Kaynak ve atıf

Keleş, O. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullandığı stratejileri belirleme ölçeği geçerlik güvenirlik çalışması. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1(2), 361-367.

https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/88873

Kaynak kontrolü: 29 Ekim 2026. Kılavuz, özgün yayından derlenmiştir. Aşağıda "teknik öneri" olarak belirtilen hesaplar yeni bir norm veya doğrulanmış kesme puanı değildir.

Uygulama ve puanlama kılavuzu

Uygulama

Her ifade için görüşünüze uygun tek yanıtı işaretleyin. Araştırmacı katılımın gönüllü olduğunu ve verilerin kullanım amacını ayrıca açıklamalıdır. Ölçek bir öğretmen öz bildirim aracıdır. Maddelerin özgün kimliklerini veri setinde koruyun; bunlar form sıra numaraları değildir.

Yanıt kodları

1 Tamamen katılmıyorum · 2 Katılmıyorum · 3 Kararsızım · 4 Katılıyorum · 5 Tamamen katılıyorum

Ters puanlama

s.362: Ölçekte negatif cümle bulunmadığı için ters puanlama yapılamamıştır.

Puan hesaplama

Kaynak, toplam/alt boyut hesabı, eksik yanıt yönetimi ve kesme puanı için ayrıntılı bir uygulayıcı yönergesi vermemektedir. Aşağıdaki hesap, açıkça belirtilmiş bir teknik öneridir.

Teknik hesap önerisi

Tam yanıtlı kayıtlarda alt boyut toplamı = ilgili madde puanlarının toplamı; madde ortalaması = bu toplam / alt boyuttaki madde sayısı. Kullanılan yöntemi araştırma raporunda belirtin. Eksik yanıtları sıfır kodlamayın; kaynakta bir atama kuralı bulunmadığı için eksik yanıtlı kayda otomatik puan üretmeyin.

Yorumlama ve raporlama

Yüksek puan, ilgili strateji ifadelerine daha yüksek katılımı gösterir; daha uygun disiplin uygulaması veya daha iyi öğretmenlik anlamına gelmez. Ölçekteki olumsuz uygulama ifadeleri öğretmene öneri değildir. Kaynakta doğrulanmış kesme puanı veya düşük/orta/yüksek norm eşikleri verilmemiştir. Kendi örnekleminizde güvenirlik ve faktör yapısını inceleyin.

Alt boyut eşleştirmesi

Alt boyut	Madde kimlikleri / puanlama
Gerçeklik terapisi/kontrol modeli	M27, M24, M25, M26, M23, M22, M30, M38, M12 | Alfa: 0.86
Güvengen disiplin modeli	M44, M43, M42, M40, M45, M14, M39, M15 | Alfa: 0.78
Öğretmen etkililiği	M9, M2, M3 | Alfa: 0.64
Kaunin modeli	M13, M8, M7 | Alfa: 0.73
Sosyal disiplin modeli	M20, M21, M18 | Alfa: 0.71
Davranış değiştirme modeli	M34, M33, M32, M37 | Alfa: 0.61

Kaynak notları

Tablo 3 ve faktör üyeliği listesi M38'i birinci faktörde tutar; aynı sayfadaki çıkarılan maddeler listesinde 38 de yazılıdır. Bu formda nihai Tablo 3 esas alınmıştır.
Maddeler öğretmenin görüşlerini ölçer; zararlı cezalandırma ifadeleri öneri veya uygulama yönergesi değildir.
Makalede faktör yükleri ve madde sayısı anlatımında birkaç dizgi hatası vardır; bu veri Tablo 3-4 esas alınarak derlenmiştir.

Ölçek madde formu

Her ifade için görüşünüze uygun tek yanıtı işaretleyin. Araştırmacı katılımın gönüllü olduğunu ve verilerin kullanım amacını ayrıca açıklamalıdır. Yanıt sütununda seçtiğiniz kodu daire içine alın.

Özgün makalenin Tablo 3 madde havuzu numaraları (Mxx) korunmuştur; 1-30 nihai numaralama makalede verilmez.

1 Tamamen katılmıyorum · 2 Katılmıyorum · 3 Kararsızım · 4 Katılıyorum · 5 Tamamen katılıyorum

Madde	İfade	Yanıt
M27	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde yaptığı davranışı düşünmesini sağlayarak olumlu davranışa yöneltirim.	1 2 3 4 5
M24	Çocuğun yapmış olduğu istenmeyen davranışının öncesini sorgular öğrenirim.	1 2 3 4 5
M25	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde ona soru sorarak yaptığı davranışın yanlış olduğunu fark etmesini sağlarım.	1 2 3 4 5
M26	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde istenmeyen davranış sonunda bu duruma çözüm bulmasına fırsat veririm.	1 2 3 4 5
M23	Çocuğun yapmış olduğu istenmeyen davranışları neden yapmış olduğunu anlarım.	1 2 3 4 5
M22	Çocuk olumsuz davranış gösterdiğinde onunla konuşurum.	1 2 3 4 5
M30	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde dikkatini toplamak için kısa süreli oyun oynatırım.	1 2 3 4 5
M38	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde veli ile görüşerek soruna çözüm ararım.	1 2 3 4 5
M12	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde sesimi yükseltip alçaltarak dikkatlerini toplamaya çalışırım.	1 2 3 4 5
M44	Çocuk bir arkadaşına zarar verdiğinde diğer çocuğunda ona zarar vermesini sağlarım.	1 2 3 4 5
M43	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde ona gözdağı veririm.	1 2 3 4 5
M42	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde onu azarlarım.	1 2 3 4 5
M40	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde bunu hep yapıyorsun diyerek onu uyarırım.	1 2 3 4 5
M45	Çocuk istenmeyen davranışı sergilediğinde ona sorumluluk veririm.	1 2 3 4 5
M14	Çocuk istenmeyen bir davranış sergilediğinde gözlerimle onu rahatsız edecek derecede uyarırım.	1 2 3 4 5

Ölçek madde formu (devam)

1 Tamamen katılmıyorum · 2 Katılmıyorum · 3 Kararsızım · 4 Katılıyorum · 5 Tamamen katılıyorum

Madde	İfade	Yanıt
M39	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde fiziksel temas kurarak onu uyarırım.	1 2 3 4 5
M15	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde onu bağırarak uyarırım.	1 2 3 4 5
M9	Çocuk arkadaşına karşı istenmeyen davranış sergilediğinde “arkadaşının canını yaktın” hemen özür dile diyerek uyarırım.	1 2 3 4 5
M2	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde nasıl davranması gerektiğini açıklayarak öğüt veririm.	1 2 3 4 5
M3	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde sınıfın kuralını hatırlatırım.	1 2 3 4 5
M13	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde sevdiği bir şeyden mahrum bırakırım.	1 2 3 4 5
M8	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde çocuğu istenmedik davranış gösterme olasılığının daha az olacağı bir yere alırım.	1 2 3 4 5
M7	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde çocuğun yerini değiştiririm.	1 2 3 4 5
M20	Çocuk istenmeyen davranışı sergilediğinde arkadaşlarının onunla oynamamalarını isterim	1 2 3 4 5
M21	Çocuk istenmeyen davranışı sergilediğinde arkadaşlarının onunla konuşmamalarını isterim	1 2 3 4 5
M18	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde müdür odasına gönderirim.	1 2 3 4 5
M34	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde okulun rehberlik servisinden yoksa ilçe Rehberlik Araştırma Merkezinden yardım alırım.	1 2 3 4 5
M33	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde etkinliğin ağır olduğunu düşünerek etkinliği iptal ederim.	1 2 3 4 5
M32	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde tekerleme söyleyerek dikkat toplarım.	1 2 3 4 5
M37	Çocuk istenmeyen davranış sergilediğinde okul idaresine durumu bildiririm	1 2 3 4 5